

BİR MECMÛ'A EKSENİNDE BAZI TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

*Timuçin AYKANAT**

ÖZET

Arapça bir sözcük olan mecmû'a; Türkçede toplamak, bir araya getirmek gibi anlamlarla karşılanmaktadır. Bu anlamdan hareketle; bir şekilde birbiriyle ilintili olan manzûm, mensûr veya manzûm-mensûr karışık sözleri içeren risâle ya da daha hacimli ürünlere de mecmû'a denilmektedir. Mecmû'alar, içeriklerine ve oluşturulma biçimlerine göre farklı adlarla anılırlar. Söz gelimi, hadîslerden oluşan bir mecmû'a "mecmû'atü'l-ehâdis" ya da tıpla ilgili bir mecmû'a "mecmû'a-yı tıb" biçiminde adlandırılırken, doğrudan bir kişiye ya da farklı birkaç kişiye âit şiirleri içeren mecmû'alar, "mecmû'a-yı eş'âr" şeklinde isimlendirilir. Süreç içerisinde te'lif bir edebî ürün görünümü kazanan mecmû'alar, klâsik Türk edebiyatı bağlamında; temel olarak, belli nazım şekillerine âit şiirleri içerenler (mecmû'a-yı gazeliyyât gibi), birden çok şâirin divânını barındıranlar (mecmû'atü't-devâvîn), birbirine cevâp niteliği taşıyan şiirlere yer verenler (mecmû'atü'n-nezâ'ir) ve derleyicisinin adı ile anılanlar (Pervâne Bey Mecmû'ası gibi) biçiminde tasnif olunabilir. Edebiyat söz konusu olduğunda mecmû'alar, araştırmacıya birçok yönden kolaylık sağlayabildiği gibi onu birtakım yanlışlara da sürükleyebilir. Bu bakımdan hemen her materyalde olduğu gibi mecmû'alara da imtinâ ile yaklaşılmalıdır. Bu makale ile metinler üzerinden yapılacak tespit ve değerlendirmelerin daha sağlıklı sonuçlar sunacağı düşüncesinden hareketle; Millî Kütüphâne Yazmalar Katoloğu'nda 06 Hk 4041 arşiv numarası ve Mecmû'a-yı Eş'âr isimlendirmesiyle Şeyh Osmân Şemseddîn adına kayıtlı mecmû'a ekseninde ve ilgili mecmû'a metninin sunduğu veriler üzerinden bazı tespit ve değerlendirmelerde bulunuldu.

Anahtar Kelimeler: Mecmû'a, Mecmû'aların Tasnifi, Edebiyat, Millî Kütüphâne, Mecmû'a-yı Eş'âr, Metin, Tespit ve Değerlendirmeler.

SOME DETERMINATIONS AND EVALUATIONS IN THE CONTEXT OF A MECMÛ'A

ABSTRACT

Mecmû'a (journal), that is an Arabic word, in Turkish means collecting and gathering together. Moving from that meaning, other works (such as risâle or other voluminous works) that contains poetic, nonpoetic or poetic and nonpoetic together expressions that are related

* Arş. Gör. Atatürk üni. Edebiyat Fak. El-mek: timi_cin@hotmail.com

also called as mecmû'a. Mecmû'a's are called differently according to their contents and forms. For instance, while a mecmû'a that contains hadiths is called as "mecmû'atü'l-ehâdis (journal of hadiths)" or a mecmua about medicine is called as "mecmû'a-yı tıb (journal of medicine)"; likewise a mecmû'a, that contains poems belonging to one or several poets, is called as "mecmû'a-yı eş'âr (journal of poets)" Mecmû'as that gained a printed literary work appearance in the process, those mecmû'as that have a literary characteristic in the context of Classical Turkish Literature's; basically, certain poetry forms (such as mecmû'a-yı gazeliyyât) can be classified as: mecmû'as that contain several poets' dewans (mecmû'atü't-devâvîn), poems that have the characteristic of being an answer to each other (mecmû'atü'n-nezâ'ir), mecmû'as that named after its compiler (Such as Pervâne Bey Mecmû'ası) from the approach of literature, Mecmû'as can offer many conveniences to the researcher as well as can drag him to many faults. For his reason, mecmû'as must be handled elaborately like almost any material. By this article, moving from the thought that determinations and evaluations made on texts present more healthy conclusions, some determinations and evaluations are made on the data from the journal of Millî Kütüphâne Yazmalar Katoloğu (National Library Handwriting Catalog) 06 Hk 4041 archive number and Mecmû'a-yı Eş'âr (Journal of Poets) name, registered to Şeyh Osmân Şemseddîn.

Key Words: Mecmû'a (Journal), Classifications of Mecmû'as, Literature, National Library, Mecmû'a-yı Eş'âr (Journal of Poets), Text, Determinations and Evaluations.

GİRİŞ

Arapça bir sözcük olan mecmû'a; Türkçede toplamak, bir araya getirmek gibi anlamlarla karşılanmaktadır. Mecmû'a ile aynı kökten gelen mecâmi' mecmâ' ya da câmi' gibi sözcüklerin de ilgili ifâde yerine kullanıldığı bilinmektedir. Öte yandan Osmânî Türkçesinde cüzdan, defter ve cerîde isimleri de aynı anlamda kullanılmıştır. Ayrıca Farsçada; dilenci çantası, dağarcık, torba gibi anlamlara karşılık gelen keşkûl kelimesi dahi Arapçadaki mecmû'anın anlamdaşı olarak antoloji terimini niteler. Arapça bir sözcük olan, Farsçada keşfî ve Türkçede gemi olarak anlamlandırılan sefine de aynı bağlam üzerinden cönk terimsel ifâdesiyle, not defteri ya da şiir mecmû'ası ibârelerine denk düşer. (Bkz. Uzun 2003, 265; Elmalı 2002, 324; Onay 2000, 396; Gıynaş 2011, 246.) Bu anlamsal nitelermelerden hareketle; bir şekilde birbiriyle ilintili olan verileri ve edebî anlamda manzûm, mensûr ya da manzûm-mensûr karışık olarak terkîp edilmiş ürünleri içeren sanatsal değerler bütününe mecmû'a adı verilebilir. Mecmû'alar, risâle hacminde olabileceği gibi daha kapsamlı olabilmek dolayısıyla bir kitap hüviyeti de taşıyabilir. Mecmû'a sözcüğünün anlamlandırılmasındaki farklılık, içerik ve oluşturulma biçimleri farklı olan mecmû'aların farklı adlar almasında da gözlemlenir. Söz gelimi, hadislerden oluşan bir mecmû'a "mecmû'tü'l-ehâdis" ya da tıpla ilgili bir mecmû'a "mecmû'a-yı tıb" biçiminde adlandırılırken, doğrudan bir kişiye ya da farklı birkaç kişiye âit şiirleri içeren

Turkish Studies

mecmû'alar, "mecmû'a-yı eş'âr" şeklinde isimlendirilir. Süreç içerisinde te'lif bir edebî ürün görünümü kazanan mecmû'alar, klâsik Türk edebiyatı bağlamında; temel olarak, belli nazım şekillerine âit şiirleri içerenler (mecmû'a-yı gazeliyyât gibi), birden çok şâirin dîvânını barındıranlar (mecmû'atü't-devâvîn), birbirine cevâp niteliği taşıyan şiirlere yer verenler (mecmû'atü'n-nezâ'ir) ve derleyicisinin adı ile anılanlar (Pervâne Bey Mecmû'ası gibi) biçiminde tasnîf olunabilir. Sanatsal verileri içeren mecmû'aların, oluşturulduğu dönemin estetik beğeni ve sanatsal kaygısını yansıtmalarının yanında, müstakil bir eseri bulunmayan ancak gelenekte var olan çokça edibi ve sanatkârı oluşturdukları sanatsal değerlerle birlikte ötelere taşınması gibi önemli bir görevi de vardır. Türk Edebiyatı târihi içerisinde mecmû'aların önemine dikkat çeken ilk ve önemli isimlerden biri Ali Cânib Yöntem'dir. O, bir şâir ya da belki nâsirin, sanatçı kimliği hakkında sağlıklı bilgi edinebilmek için zamân zamân mübalağalı söylemlerle yanıltıcı veriler sunabilen tezkîrelerden ziyâde dönemin ve şahsın sanatsal niteliğini daha nesnel olarak yansıtabilecek mecmû'alara yönelmesi ve ilgili dönem mecmû'alarının bu dikkatle taranması görüşündedir. (Yöntem 1927, 363-364.) Birçok araştırmacı, hemen her materyalde olduğu gibi mecmû'alara da imtinâ ile yaklaşarak; ilgili konu dâiresinde ve ilgili materyal üzerinden bilim dünyası adına çokça kıymetli veriler paylaşmışlardır. Bu çalışmaların hemen hepsinin künyesini içeren ve bibliyografik veriler sunan bir makaleye gönderimde bulunmak, klâsik Türk edebiyatı bağlamında mecmû'a eksenli olarak yapılmış çalışmalar hakkında pratik bir biçimde fikir verecektir. (Bkz. Gıynaş 2011, 245-260.)

Bilim dünyası, bir konu ile ilgili yapılacak değerlendirmelerin metin eksenli olması hâlinde daha sağlıklı sonuçlar sunacağı konusunda hem-fikirdir. Bu mantıktan hareketle ilgili yazı, Millî Kütüphanâ Yazmalar Katoloğu'nda 06 Hk 4041 arşiv numarası ve Mecmû'a-yı Eş'âr isimlendirmesiyle Şeyh Osmân Şemseddîn adına kayıtlı mecmû'a ekseninde ve ilgili mecmû'a metninin sunduğu veriler üzerinden bazı tespît ve değerlendirmeleri işleyecektir. Böylelikle ilgili mecmû'ada yer alan sanatsal değerlerin daha geniş çevrelere ulaştırılması ve örnek materyal üzerinden mecmû'alara ilişkin birtakım husûsların paylaşılması amaçlanmaktadır.

A.Nüşa Tavsîfi

Millî Kütüphanâ Yazmalar Katoloğu

Mecmû'a-yı Eş'âr

Kayıt No: 06 Hk 4041

Ölçü: 197x125 mm.

İç Düzen: Bazı şiirler kırmızıdır. 1b-6a arasında eserin bir kısmı yer almakta, diğer kısmı da çok sayıda boş yapraktan sonra 7b-16b arasında bulunmaktadır. Eser içinde mensûr metinler de vardır.

Kâğıt: Suyolu filigranlı krem

Sayfa düzeni ve Yazı: Satırlar değişik sıra sayısına sâhiptir. Hat çeşidi rik'adır.

Kapak: Sırtı yeşil bez, üstü mavi pandizot kaplı mukavva bir cildi vardır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/1 Winter 2013

Temmet kaydı: Hazihi mecmû‘ati kelimâti manzûmete ve ‘l-menşûrete ‘l-‘ârifü ‘l-Hemedânî ve ‘l-Rabbikel-nûrânî seyyidinâ ve mürşidinâ şeyhe ‘ş-şüyûh es-Seyyidü ‘ş-Şeyh ‘Osmân Şemse ‘d-dîne ‘l-Hakkî mezhebâ ve ‘l-imâmî meşrebâ ve ‘l-‘Kâdirî misleka ve ‘l-melâmî menşâ‘a vefiknâ Allâhi ‘l-‘hidmete ve nef‘inâ Allâhi bifuyûzatihi

Âmin yâ Mu‘în

B.Tespît ve Değerlendirmeler

Kütüphâne kayıtlarının çoğu def‘a yanıltıcı olduğu hemen herkesçe tecrübe ile sâbittir. Öte yandan eğer müellif nüshası değilse kimi zaman temmet kayıtları da yanıltıcı olabilmektedir. İlgili mecmû‘a, Millî Kütüphâne Yazmalar Katoloğu’nda Mecmû‘a-yı Eş‘âr eser adı ile Şeyh Osmân Şemseddîn adına kayıtlıdır. Aynı şekilde mecmû‘anın temmet kaydı, mecmû‘adaki verileri Şeyh Osmân Şemseddîn’e izâfe eder. Ancak ilgili mecmû‘ada mensûr bölümler vardır ve mecmû‘ada yer alan metinlerin tümü Şeyh Osmân Şemseddîn’e âit değildir. Mecmû‘ada Şeyh Osmân Şemseddîn’e âit biri Kemâl Edip Kürkçüoğlu (Kürkçüoğlu 1996.) tarafından kısmen yayımlanan beş şiir yer almaktadır. Oysaki mecmû‘a anılan beş şiirden başka klâsik gelenekte yer edinen şâirlerin şiirlerini, modern edebiyatın etkisi altında kalmasına karşın aruz vezni ile şiirler yazan şâirlerin şiirlerini, tekke edebiyatı tarzları ile şiir yazan şâirlerin şiirlerini, mahlassız birtakım şiirleri, gazetelerden alıntılanan şiir(ler)i, ilgili yüzyıldan çokça önce yaşamış şâirlerin şiirlerini, ilgili şiirlerin bazı bölümlerini ve bir kısım mektup parçalarını içermektedir. Bu bahisle eski yazılı metinlerin tümü için geçerli olan dikkat ve imtinâ kriterleri mecmû‘alar için de geçerlidir.

Mecmû‘alar, dîvânî yayımlanmış şâirlerin şiirlerden ilgili çalışmada olmayan bir ya da birkaçını içerebileceği gibi, birtakım nedenlerle yalnızca seçme şiirleri yayımlanan ve bu itibarla hakkında hüküm getirilen şâirlerin göz ardı edilen aykırı söylemlerine de yer verebilir. Nitekim ilgili mecmû‘a; Eşrefoğlu Rûmî Dîvânı (Güneş 2006.)’nda yer almayan bir şiirle, Şeyh Osmân Şemseddîn’in şu ana kadar yayımlanmış şiirlerinde (Kürkçüoğlu 1996.) rastlanılmayan ifâdelerine¹ yer vermektedir.

Mecmû‘alar, giriş başlığı altında kısaca değinildiği üzere farklı gâyelerle oluşturulmakta ve bu sebeple farklı adlarla anılmaktadır. İlgili mecmû‘anın oluşturulmasındaki temel etken, metinlerin az bir kısmı hariçte tutulursa, ehl-i tarîkat şâirlerin ve özelde Kadîrî tarîkatına mensûp şâirlerin şiirlerinden ve mektuplarından bir kısmını bir araya toplayabilmektir. Söz gelimi, anılan mecmû‘ada, Eşrefoğlu Rûmî’ye âit ve Dîvân’ında dahi yer almayan bir şiirin bulunmasının nedeni, yukarıda ifâde edilen gerekçe sebebiyledir. Bu bahisle bir metin tertîp edilirken, hemen her mecmû‘aya ulaşmak kolay bir mesele olmasa dahi mecmû‘alar olabildiğince taranmalıdır.

Mecmû‘alara ilişkin yorum ve tartışma içerikli farklı yazıların ilgili “Âmil Çelebioğlu Mecmû‘a Özel Sayısına” gönderileceği konusunda zerrece kuşku bulunmadığından yazıya materyal sağlayan mecmû‘a metninde bir şekilde şiirleri ya da düzyazı metinleri bulunan edipleri kısaca tanıtarak ardından mevcût metni paylaşmak mantıklı olsa gerektir:

¹ Bu ifâdelerin ve metinler içerisinde yer alan dikkat çekici bölümlerin, mecmû‘a metni sunulurken italik olarak verilmesi uygun görüldü.

1.Şeyh Osmân Şemseddîn

Şeyh Osmân Şemseddîn, 1814 yılında İstanbul'da dünyâya gelmiştir. Babası, Nakşibendî tarikatına mensûp Hoca Emîn Efendi ve annesi Şerîfe Fâtıma Hanımdır. Zevceleri, Ayşe Hanım olup, ondan Servet ve Enîse isimlerinde iki kızı olmuştur. Osmân Şemseddîn Efendi'nin ilk tahsîlinin ardından ticâretle uğraştığı ve daha sonra Nakşibendiye tarikatı şeyhlerinden İsmâ'îl Efendi'ye intisâp ettiği ondan bahseden kaynaklarca sâbittir. Böylelikle seyr-i sülûkuna başlayan Şems Efendi'nin daha sonra Halvetiyye'nin Şa'bâniye kolu önderlerinden Kuşadalı İbrâhîm Efendi'ye intisâbı ve bu bahisle anılan zâttan hilâfet aldığı bilinmektedir. Sonraları Şems Efendi, Kadîrî tarikatı şeyhi Abdurrahîm Üveysi'ye bağlanmış ilgili tarikatın Enveriyye kolunu kurarak irşâda başlamıştır. (Bkz. Kurnaz ve Tatçı 2009, II/270; Kurnaz ve Tatçı 2001, II/496; Akkuş ve Yılmaz 2006, 170-189; Şimşek 2004, 119-125; Şimşek 2009, 542.)

Şeyh Osmân Şemseddîn, istikrârli bir ehl-i tarîk olmasının yanında kudretli de bir şâirdir. Asıl adı Nûreddîn olan şâirin, önceleri isminden müsemmâ olan Nûri mahlasını kullandığı ve İlâhî aşkla biçimlenen coşkun şiirler söylemesinin ardından Şems mahlasını aldığı bilinmektedir. (Bkz. Fatin Davud 1271, 424; Özkan 2003, 1160; Şimşek 2004, 128). Klâsik kültürün yetiştirdiği Fuzûlî, Nâ'îli, Nâbî, Şeyh Gâlip ve Hâfız gibi kudretli şâirlerin etkisi şiirlerinde hissedilen Şems Efendi'nin, Encümen-i Şu'ârâ dâiresinde yer aldığı ve ilgili topluluğun coşkun sesi Nâmık Kemâl, Ziyâ Pâşâ ve daha birçoklarıyla nazîreleştiği şâirliğine ilişkin düşülmesi gereken kayıtlar arasındadır. (Özgül 2012, 44; Kürkçüoğlu 1996, 16.)

Şeyh Osmân Şemseddîn, girişkenliğini eser üretme noktasında da göstermiştir. O'na âit "Seçme Şiirleri" yayımlayan Kemâl Edip Kürkçüoğlunun paylaştığı bilgiye göre: Şems'in; "Dîvân, Şem'-i Şebistân, Kenzü'l-Me'ânî, Âdâbü'l-Mürîd fi- Sohbetü'l-Murâd ve Bir Mektûp adlı eserlerinin yanında birtakım târîh kayıtları da mevcûttur." (Kürkçüoğlu 1996, 41-42.) Yine bir mersiyesi bilim âleminin yararına sunulmuş (Şimşek 2004, 119-148.) ayrıca Âdâbü'l-Mürîd fi- Sohbetü'l-Murâd adlı eseri tahlîl edilerek yayımlanmıştır. (Şimşek 2009, 538-592.) Dîvân'ının eksik birçok nüshasının varlığı araştırmacıların dikkatini çekmiş, ancak taramalara göre sağlıklı bir nüshası belirlenemeyen Dîvân henüz yayımlanmamıştır.

Her yönden üretkenliklerle dolu bir ömür geçiren Şeyh Osmân Şemseddîn H. 1311 ve M. 1893 târihinde ahrete göç etmiş ve Mevlevî Şâir Tal'at Bey, Şems Efendi'yi bekâ âlemine bir târîh manzûmesi ile uğurlamıştır. İlgili manzûmenin son beyiti durumu ifâde etmeye yetecektir:

Rihletinde Mevlevî Tal'at dedi târîhini

Eyledi Osmân Efendi azm-i dergâha bekâ

(Akkuş ve Yılmaz 2006, 181.)

2. Kuddûsî

Turkish Studies

Şeyh Ahmed Kuddûsî, tarîkat ehli bir şâir olup Kadîrî'dir. (Kurnaz ve Tatçı 2009, I/150). 18. asrın ikinci yarısı ile 19. asrın ilk yarısında yaşamıştır. Ahmed Kuddûsî, yazmış olduğu şiirleriyle, Dînî Tasavvufî Türk Edebiyatı adına ürün vermiş edipler arasında yorumlanmaktadır. İlgili şâirin Dîvân'ı tertîp edilmiştir. (Doğan 2002.) Anılan Dîvân'dan hareketle şâirin 1000'e yakın şiirinin aruz vezniyle 34 adet şiirinin ise hece ölçüsü ile kaleme alındığı gözlemlenmiştir. Söz konusu mecmû'ada Kuddûsî'ye âit bir şiir yer almaktadır. Mecmû'ada iki kere kaydedilen şiir, ilgili Dîvân metninde de yer almaktadır. (Doğan 2002, 660.)

3. Süleymân Şevket

Mevcût literatür taraması yapıldı, ancak ilgili Süleymân Şevket hakkında herhangi bir kayda rastlanılmadı. Üzerinde tespît ve değerlendirmeler yapılan mecmû'ada Süleymân Şevket adına kayıtlı bir şiir bulunmaktadır. Mevcût şiirin altında 1248 (1867) târîhi yer almakta ve Süleymân Şevket "Ser-Hâtem" olarak tanıtılmaktadır.

4. Hamdî

"Üç dil edebiyatına vâkîf, sağlam yaradılışlı bir şâir olup İstanbulludur. Eğitimini tamâmladıktan sonra hükûmet işleriyle görevlendirildi. Son görevlendirmesi olan meclis üyeliğinden emekli olarak 1335/1916 târîhinde vefât eyledi. Kısıklı'da Selâmî kutsal dergâhında hazırlanan yerine defnedildi. Bir ara Aksaray'da kurmayı başardığı "Medrese-i Edebiyye" isimindeki okulun müdürlüğünü ve eğitimliğini yerine getirerek ülke bilginlerine hizmet verdi. Nitelik ve yetkinliği merhûm Mu'allîm Nâci tarafından övülmüştür. Dîvân'ı basılı değilse de bazı şiirleri parçalar hâlinde basılmıştır. Şiirin her dalında yetkin olduğu gibi, Şeyh Osmân Şemsî Efendi ve Hersekli Ârif Hikmet Bey tarzlarında tasavvufî ve hikmetli manzûm sözlere de hâkimdi." (Kurnaz ve Tatçı 2009, II/157).² Hamdî Bey'in ilgili mecmû'ada altına "sâ'at ikide yazıldı" kaydı düşülen bir manzûmesi yer almaktadır. Başka bir yerde rastlanılmayan şiirin, anılan mecmû'ada bulunmasının nedeni, Hamdî Bey'in Encümen-i Şu'ârâ'nın iki üyesi Şems Efendi ve Hersekli Ârif Hikmet Bey ile olan ilişkileri ve ilgili mecmû'anın Şeyh Osmân Şemseddîn adına kayıtlı olması ya da en azından onun birtakım eserini barındırması sebebi ile olsa gerektir.

5. Vasfî

Tuhfe-i Nâ'ili adlı eserin sunduğu verilere göre gelenekte dokuz adet Vasfî yer almıştır. (Kurnaz ve Tatçı 2009, I/1167-1170.)Vasfî mahlaslı bu şâirlerin şiir örnekleri teker teker incelenerek üslûpbilim çerçevesinde yorumlandığında ilgili mecmû'a içerisinde bir gazeli bulunan Vasfî'nin, mecmû'alar taranarak Dîvân'ı oluşturulan (Çavuşoğlu 1980.) Serezli Vasfî olabileceği ihtimâli ağırlık kazanmaktadır. Mevcût mecmû'a farklı

² Alıntılama, ilgili eserdeki veriler sâdeleştirilerek sunuldu. Ayrıca gönderme yapılan kaynaktan Hamdî Bey'in Mu'allîm Nâci'nin övgülerine cevâben oluşturduğu bir kıt'ası ve şâirinin ifâdesiyle dostlarına yazdığı öğüt içerikli bir manzûmesi yer almaktadır.

yüzyıllarda yaşamış şâirlerin şiir örneklemelerine de yer vermektedir. O bakımdan kaynakların işaret ettiği verilere göre on beşinci yüzyılın ikinci yarısı ile on altıncı yüzyılın başlarında yaşadığı söylenen ilgili Vasfî'nin bir gazeline anılan mecmû'ada rastlanılması aykırı bir durum oluşturmaz. Ayrıca anılan Vasfî mahlaslı şâirin bir mersiyesinin, 19. yüzyıl sonlarında oluşturulduğu düşünülen Âşık Ömer Dîvân'ının 144a-144b varakları arasında bulunduğunun ifâde edilmesi mevcûd yorumlamalara emsâl teşkil etmektedir. Söz konusu mersiye yayımlanarak bilim âlemine sunulmuştur. (Karasoy 2008, 2-6.) Vasfî Dîvân'ı, eseri yayımlayan Mehmed Çavuşoğlu'nun da belirttiği gibi; şiir ve nazîre mecmû'aları taranmak sûretiyle oluşturulmuştur. (Çavuşoğlu 1980, 1,16.) Hâliyle farklı birtakım mecmû'alarda ilgili Vasfî'ye âit şiirler bulunabilir. Bu doğrultuda söz konusu gazelin şâiri Vasfî, Fâtih ve Sultân II. Bâyezid devri şâirlerinden olup bugün Yunanistan sınırları içerisinde bulunan Serez yakınlarındaki Temürhisâr kasabasındandır. Eğitimi tamâmladıktan sonra kadılık görevini yürütmeye başlamış, Sadrazam Hadım Ali Pâşâ'nın yardım ve desteklerini görmüştür. (Kurnaz ve Tatçı 2009, I/1170; Karasoy 2008, 2.) Vasfî'nin bu görevine ilişkin Sehî Bey, "ilim irfân sâhibi biri olarak şerefli bir kadı" (İsen 1980, 142.) biçiminde yorum getirirken; Latîfî, onun devlet mâlını korumadığına hükmetmiştir. (Canım 2000, 563.) Devlet ricâli ile yakın ilişkileri bulunan Vasfî'nin yine onlara takdîm ettiği kasîdelerinin varlığı bilinmektedir.

6. Eşrefoğlu Rûmî

Kaynakların paylaştığı verilere göre Eşrefoğlu Rûmî İzniklidir. 14 ve 15. yüzyıllarda İznik ve Bursa gibi Anadolu'nun önemli şehirlerinde yaşamıştır. Ehl-i tarîkat bir şâirdir. Kadîrî tarîkatına mensûptur. Materyal mecmû'a bağlamında Eşrefoğlu Rûmî'ye ilişkin bilinmesi gereken en önemli veri onun Kadîrî tarîkatına mensûp bir şâir olmasıdır. Zîrâ Eşrefoğlu'nun Dîvân'ında (Güneş 2006.) dahi yer almayan bir şiirinin materyal mecmû'ada bulunması, onun Kadîrî tarîkatına mensûbiyeti ve ilgili mecmû'anın temmet kaydına göre eserlerin kendisine atfedildiği isimle hem-meşrep olması durumlarıyla açıklanabilir. Türk tasavvuf edebiyatı dâiresinde kendisine yer verilen Rûmî, şiirlerinin büyük bir kısmını aruz vezni ile oluşturduğu gibi, bu şiirlerde geleneğin duyuş zevkini de yakalamıştır.

7. Tûrâbî

Tûrâbî, 1786-1868 yılları arasında yaşamış bir tekke şâiridir. Ehl-i tarîkat bir şâir olan Tûrâbî, önceleri melâmîlik yolunu tutmuş, daha sonra Bektâşî tarîkatı dâiresine girmiştir. Bektâşîlik ve çevresi hakkında bilgi veren kaynaklar, onun "zâhiri ve bâtını bütün bilgilere sâhip, melâmet neşesinde kâmil ve fâzıl bir azîz olduğunu" (Sertoğlu, 1969: 339, Altınok, 2006: 9,12) kaydeder. Söz konusu mecmû'ada Tûrâbî'nin, Sezâî'ye atfedilen, kuvvetle muhtemel ezberden yazılan ve Hamdî nâm-ı şâirce tanzîr edilen bir şiiri yer almaktadır.

8. Mevlânâ Küçük Hüseyin Efendi

Küçük Hüseyin Efendi, 1244/1828 târihinde Ankara'da doğmuştur. Babası Katırcı Ali Abdullâh Efendi ve annesi Havva Hanım'dır. Yönetimle ters düşmeleri sebebiyle Ankara'dan göç eden âile Mihaliççik'a yerleşmiştir. Hüseyin Efendi cebren dahi olsa İstanbul'a dönmeyi başarmış ve bu vesîle ile Hacı Feyzullâh Efendi ile tanışmıştır. Böylelikle ehl-i tarîkat dâiresine girmiş ve birçok talebe yetiştirmiştir. Mevlânâ Küçük Hüseyin Efendi, 1930 yılında İstanbul'da vefât etmiştir. (<http://w3.ismailhakkıaltuntaş.com/> ET: 10.01.2013.) Hüseyin Efendi'nin müstakil bir eserine tesâdüf edilemedi. İlgili mecmû'ada bir şiiri vardır.

9. Şevkî

Söz konusu mecmû'ada ne maksatla yazıldığı tam olarak belirlenemeyen birkaç mektuptan biri Şevkî Bey adına kayıtlıdır. Şevkî Bey, adının kayıtlı olduğu bölümde "Musıka-ı Hümâyün begbaşlarından" olarak tanıtılmaktadır ve anılan kısımda 322 (1903) târihi düşülmüştür. Musıka-yı Hümâyün'un 1826'larda kurulduğu ve Osmânî devletinde mehterân yerine getirilen bir askerî bando teşkilâtı olduğu ma'lûmdur. Yetenekleri dolayısıyla bu teşkilatta yer edinen ve aynı zamanda klâsik Türk müziği bestekârı olan Şevkî Bey isimli bir kişinin varlığı bilinmektedir. Ancak anılan Şevkî Bey, 1860 yılında doğmuş ve 1891 yılında vefât etmiştir. (http://w3.wikipedia.org/wiki/Şevki_Bey/ET: 10.01.2013.) Şevkî Bey imzâsını taşıyan bu mektûbun edebî hiçbir hüviyeti bulunmamasına karşın ürettiği mevcût târihsel karmaşa dolayısıyla yazanı açısından değerlendirilmesi ve duruma dâir ilgili açıklamaların yapılması uygun görüldü.

10. Diğer

İlgili mecmû'ada tüm bunların dışında mahlassız olarak yer edinen birtakım şiirler, gazetelerden öğrenilen şiir(ler), Hacı Bektâşi Veli, Yûnus Emre, Seyyid Nizâmoğlu, Kâimî, Niyâzî-i Mısrî ile Aziz Mahmûd Hüdâ'î gibi isimlerin yayımlanan dîvâ nlarında da bulunan birtakım şiir ya da şiir bölümleri ile bazı mektup kesitleri bulunmaktadır. Bu noktada mahlassız şiirler ile gazeteden alıntılama yapılmak yoluyla verilen şiirin ilgili literatüre bir katkı, anılan isimlere âit kayıtlarda yer edinmiş şiirlerin mecmû'adaki varlığının; her biri ehl-i tarîkat ve çoğu Kadîrî tarîkatına mensûp isimlerin eserleri olmak dolayısıyla hangi mecmû'anın ne maksatla toplandığına bir örnek ve anılan mektupların bir şekilde mecmû'ada yer edinmiş metinler olarak düşünülmesi uygun düşer.

C. Metin³

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Da' vet-nâme-i Celîl

³ Mecmû'ada metinler varaklara dağılım noktasında bir düzen oluşturmadığından; a/b gibi sembollerle sınıflandırılmak yerine, yararlanılması kolay olabilecek mantıksal bir düzen çerçevesinde sunulmuştur.

Bu şeb-i seyrân içre erdi rāhım kırb-ı dergāha
Gülâb-efşân olup eşkimle dergāh-ı şehen-şāha
Neşât-ı cān-güdâz-ı hayret erdi kılb-i hoş-ı^(v)āha
Erişip leyle-i deycūr-ı hicrānı seher-gāha
Bu veche bir hitāb-ı müsteṭāb erdi ki cān-gāha
Şalâdır 'aşık-ı sūzān olan merdān[1] ⁴āgāha
Buyursunlar harem-gāh-ı serāy-ı lî-ma' -Allāh'a

Müheyyā bezm-i cām bāde-i şahbā-yı müste' ānī
Uyanmışdır şümū' -ı hāzret-i mişkāt-ı nūrānī
Kıyām perdâz-ı i' zāz oldı şafā ḥayl-i rūḥānī
Olup meftūḥ sed [ü] bend genc-i rāz-ı Yezdānī
Açıldı perde-i 'arş istivā-yı vech-i sübhānī
Şalâdır 'aşık-ı sūzān olan merdān[1] āgāha
Buyursunlar harem-gāh-ı serāy-ı lî-ma' -Allāh'a

Gülistānında her gül şad-zebān ile eder efgān
Bütün berg-i züm[ür]rüd nāmı bir tūtī-i hoş-elhān
Ser-ā-ser ḥārlar taḫar murğ-ı bülbül-i nālān⁵
Çemen-zārında her serv-i şānavber şafā-beste-i cevlan⁶
Bu vechle na' im-i perdāz olur kim cümlesi yeksān
Şalâdır 'aşık-ı sūzān olan merdān[1] āgāha
Buyursunlar harem-gāh-ı serāy-ı lî-ma' -Allāh'a

Şafādan nergî[s]leri mestāne düşmüşdür⁷
Leb-i cū-yı revāne lāleler peymāne düşmüşdür

⁴ Metin verirken vezin ya da anlam gereği yapılan birtakım eklemelerle, bazı ifâlerin olması gereken yazılımları köşeli parantez içerisinde sunuldu.

⁵ İlgili vezinle uyumsuzdur.

⁶ İlgili vezinle uyumsuzdur.

⁷ İlgili vezinle uyumsuzdur.

Cemâl-i şem^ç ine kerîbi(y)⁸ yûn pervâne düşmüşdür
 Şanavber zülfine hür-ı irem dîvâne düşmüşdür
 Harîm-i hâşına maḥbûblar bîgâne düşmüşdür
 Şalâdır ^ç aşık-ı sūzân olan merdân[1] āgâha
 Buyursunlar ḥarem-gâh-ı serây-ı lî-ma^ç -Allâh'a

Dü-meh mihr-i cihânı nûr-ı icâd-ı tecelliyât
 Muḥaddesler cemâl-i⁹ seyrine mânende-i zerrât
 Müvessî^ç olmadı ta^ç bire anı aḥrâf ü aḥvât
 Erişmez maṭla^ç -ı dervâzesine pertev-i evḳât
 Ser-i küyında hep ma^ç düm olur mı maḥs u ma^ç ḳülât
 Şalâdır ^ç aşık-ı sūzân olan merdân[1] āgâha
 Buyursunlar ḥarem-gâh-ı serây-ı lî-ma^ç -Allâh'a

Zemîn-i lâ-mekân ü ḥâki iklim-i nevbetdir
 Hezâr-ı hoş-nüvâs cümle ervâḥ-ı mücerreddir
^ç İbâd-ı kemterîni hep selâṭîn-i nevîddir
 Anîñ sultânı şâh-ı enbiyâ nûr-ı Muḥammed'dir
 Bu mihmân-ḥâne-i vuşlat serâ-yı ḥân-ı Aḥmed'dir
 Şalâdır ^ç aşık-ı sūzân olan merdân[1] āgâha
 Buyursunlar ḥarem-gâh-ı serây-ı lî-ma^ç -Allâh'a

İşitsin külbe-i hicrânda her şeb uyanıklar
 Olup dilşâd ü hürrem şem^ç mânend baḡrı yanıklar
 Ziyâfethâne-i cânânda iḥsâ[nı]na lâyıklar
 Fedâ-yı cân için ahrette iḳrârında sâdıklar
 Ḳılıp bîgâneler gelsin cemâlu'llâh-ı ^ç aşıklar
 Şalâdır ^ç aşık-ı sūzân olan merdân[1] āgâha
 Buyursunlar ḥarem-gâh-ı serây-ı lî-ma^ç -Allâh'a

⁸ Vezin ya da anlam gibi husûslar düşünülüşünde metinden çıkarılması uygun görülen ibâreler ayrıç içerisinde gösterildi.

⁹ Terkiib-i izâfet olarak kaydedilmemiştir.

Reh-i' aşk içre rûyuñ sürh ü âl eyleyen gelsin
Urup ten perdesin tiğ-i ğama çāk eyleyen gelsin
Yuyup hûn-ı cigerin sînesin pāk eyleyen gelsin
Yem-i vaħdetde şest u şüy-ı işrāk eyleyen gelsin
Muħîṭ-i ħayret içre maħv-ı idrāk eyleyen gelsin
Şalâdır ' aşık-ı sūzân olan merdân[1] āgâha
Buyursunlar ħarem-gâh-ı serây-ı lî-ma' -Allâh'a

Eyâ ' aşkıñ yolında baş u cāna baķmayan merdân
Nice bir kûşe-i firķat nice bir vâdi-i hicrân
Girip gerçeklerin meydânına bul derdine dermân
Bu maħremgâh-ı Ħaķķ'dır özge bir dîvândır dîvân
Eder izhâr-ı da' vet dergehine **Şems** olup derbân
Şalâdır ' aşık-ı sūzân olan merdân[1] āgâha
Buyursunlar ħarem-gâh-ı serây-ı lî-ma' -Allâh'a

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün
(Fâ' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fa' lün)
Baħr-ı Tevhîd

Meş' al-i âhiñi mişkât-ı dile eyle sirâc
Çeşm-i cāna görünür beyt-i vişâle minhâc

Pey-rev ol ķāfile-i sālâra da vaħdetde
Ğam-kūsârâne vü merdâne mişâl-i ħaccâc

Cem' -i iħdâd iledir ma' rifet ü ' azîmet
Zulmet-i bād ile vaħdet gibi nûr u hâc

Sırr-ı tevĥîd-i Hudâvend'e olursañ maźhar

Turkish Studies

Bir olur ‘ayn-ı Fıratla saña milh-i ücâc
Nür-ı vâhıdden olup cümle mezâhir zâhir
Görünür külzum-ı ‘Ummân’da gūyâ emvâc

Gerçi her mevc sükûnında eder bahre rücû‘
Lîk olmazsa tahâretten egerçi ihrâc

Olsa mevcîñ koğusu ta‘î dahı rengi habs
Rû-yı deryâdan eder kıra rüsûb u ilâc

Devr-i zamân-ı naql ile o mevc-i mersûb
Çekilir tâc [u] ğabâya bulur ‘umk-ı feccâc

Merkez-i nârı geçip arzdan eyler nebe‘ân
Nice biñ cû-yı revân ile bulup istidrâc

Ṭûl-ı ezmânda çekip anı şehâb-ı rahmet
Dökülür bahre olur mâ‘-i tuhûr-i seccâc

Âdem-i kâmil olup kesb-i tahâret eyle
Edegör nûr gibi ‘âlem-i Kudûs’e mi‘râc

Âdem olmaz iseñ âdem gibi yevm-i ‘arâsât
Fehm edersîñ ne iseñ haşre gelince efvâc

Ey olan sûret-i âdemde bahânem sîret
Hastesin derdine kıl tıbb-ı şerîfle ‘ilâc

Eyle laht-ı cigeriñ nâr-ı ‘ibâdetle kebâb
Ġam yiyip riyâzat ile tut kırnıñı aç

Nüş edip tezkiye-i nefis ile şahbâ-yı tuhûr

Turkish Studies

Zencebîl mi tevhid ile ta' dîl-i mizâc

Âteş-i ' aşkla tenevvür-i dile âteş-bân
Eşkini hûn-ı cigerin döküp et istihrâc

Hâviye-i çilede eczâ-yı vücûduñ maḥv et
Âb-ı rahmet ile kıll pûte-i dilde ervâc

Geçir enîn-i tecellîden anı hep rûḥ et
Rûḥ-ı Loḡmân'ı edersin o zamân istihrâc

Maraz-ı ḡalbe o rûḥ ile bulursan çâre
Budur o rûḥ ki oldu aña Loḡmân muḡtâc

Ya' ni kim rûḥ-ı aşâfiye olursan vâşıl
Açılır bâb-ı semâ ḡahir olurlar ebrâc

Çeşm-i Ḥaḡḡ-bîn ile lâhûtı ederseñ yedân
Selsebîl ırmağı zevḡinde bulursun intâc

'İlm-i şâfi-i Muḡammed'le bulursan ' irfân
Nûr-ı imânını tenvîr edip nûr-ı züccâc

Verilir ḡulḡ-ı ' azîm ile şerâb-ı kâfûr
Bâḡ-ı Firdevs'de birisin melekût-ı dürrâc

Rûtbe-i nûr-un ' alâ-nûra olursan vâşıl
Nûr-ı dîdâra teşerrüfle edip istibhâc

Bâḡ-ı vuşlatda muḡarrebde olunur ey Şems
Buldılar bâde-i tesnîm ü vecih ile mizâc

Turkish Studies

Vaḥdet-i şer‘ ile gör āyine baḡ varsa gözün
Yoḡsa a‘ mā olarak ḡaşrolacaḡsın gözün aç

Baḡr-ı Tevḡid’i saña yazdı müberhen ḡalemim
Ḥavz-ı çerḡ-āb-reha baḡr diye etme ḡulaḡ

İ‘ tikādında gözet vaḥdeti olma müşrik
‘Ameliyātda şer‘ i olup olma leccāc

Maḡz-ı Ḳur‘ ān-ı ḡaḡıḡatdir anın şüret-i şer‘ i
Şer‘ idir Ḥaḡḡ’a ḡaḡıḡatle vüḡüle minhāc

Etme şek olmasına rūḡ-ı ḡabīşin ifrāz
Rūḡ-ı küllī muḡaddesden olup istiḡrāc

Bulsa vaḥdet iki diyār odur ‘ ilmu ’llāḡ kim
Eyleye yek-digerinden anı ‘ aynen iḡrāc

Mef‘ ūlü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ūlün
Reḡber-i İrşād¹⁰

Bir mürşide kim bende-i fermān olamazsın
Dil mülkine sulḡān-ı ḡükümrān olamazsın

Ezkār-i Ḥudā etmeyecek ḡalbini tenvīr
Ḥāl-ehl[i] olup şāḡib-i vicdān olamazsın

‘Aşḡ āteşi yandırmayacaḡ zenb-i vücūdun

¹⁰ Bu şiir, Kürḡçüoḡlu’nun ilgili şâirin “Seçme Şiirler”ini yayımladığı çalışmasında seçme beyitler hâlinde kısmen verilmiştir. (Kürḡçüoḡlu 1996, 289.)

Taḳvâ ile bil mazhar-ı gufrân olamazsın

Bî-‘aşḳ-ı Hudâ zühd ile şeb-zinde de olsañ
Tâ bende-i dil-i pertev-i imân olamazsın

Esrâr-ı pes perde-i ‘aḳlı bilemezsin
Tâ mest-i mey-i cezbe-i Raḥmân olamazsın

Ermez nazariñ nûr-ı cemâl-i Aḥadiye
Mirât-ı dile tâ ki nigebân olamazsın

Etmez ise vîrâne seni seng-i melâmet
Genc-i güher-i dâniş ü ‘irfân olamazsın

‘İlm ile olup sûret-i insânda efendî
Ammâ ki bilip Ḥâlîḳ’îñ insân olamazsın

Ger olmaz iseñ küfr-i ḥaḳîḳi ile kâfir
‘Allâme olursın da müslümân olamazsın

Mânend-i Zebîh ‘ıyd u vişâle eremezseñ
Tâ tîḡ-i belıyyâte ki ḳurbân olamazsın

Düşmezseñ eger âteş-i mânend-i Birâhîm
Yâver-i ḥarem-i ravza-i Rızvân olamazsın

‘Âşîḳlara kim vaşl-ı Hudâ hûn-ı behâdır
Cân vermeyecek vâşıl-ı cânân olamazsın

Turkish Studies

Mülkinde olmadan esrārınā vāqıf¹¹
 Şol-hāne-i albiñ k'ana mihmān olamazsıñ

Allāh evidir anı racīme vaan etdiñ
 Hālā ki o fi'linde peşimān olamazsıñ

Bu cismiñi ekl eyleyicek hākde kirāmān
 Bir günde ki sen māni' -i kirmān olamazsıñ
 Sūzān edecek cān u diliñ āteş-i nīrān
 Ol demde ki sen Muştafā nīrān olamazsıñ

Merdūd şıfatlarla düşüp haşre vü neşre
 Ol neş'e-i uhrāda sen insān olamazsıñ

Hasretle hacāetle olup hūn-ı ciger-h^(V)ār
 Bir derd ile kim nā'il-i dermān olamazsıñ

Nādim olıca āk-i girībān edeceksıñ
 Yā bunda niin āk-i girībān olamazsıñ

Fırşat var iken elde oma dāmen-i 'aşı
 'Aş olmayıcak Hā'a hırāmān olamazsıñ

Misbāh olıca 'aş odı mişkāt-ı gönūlde
 Zulmet-gede-i nefse şitābān olamazsıñ

'Aş ile cihād olmaz ise şehr-i Cibrīl
 Seyr-i melekūt etmege perrān olamazsıñ

'Aş ile edip nefse cihād ile 'ibādet

¹¹ İlgili vezinle uyumsuzdur.

Kim anlar ile tâbi'-i şeytân olamazsın

‘Aşk olmaz ise zıkr ü ‘ibâdetde muhakkağ
Vâsıl-şode-i rütbe-i ihsân olamazsın

‘Aşk ile olur şu‘le-feşân cümle gönülde
Lâkin sen o şu‘le ile dıraşşân olamazsın

Erseñ o ra‘nâ güheri tâb-maḥal-i şadef
İcâb-ı rızâ üzre nümâyân olamazsın

Dünyâ talebinde olup ol ‘aşk ile sūzân
Bir demde Hüdâ ‘aşkına sūzân olamazsın

‘Aşkıñ ki ola ‘aşk-ı İlâhî’ye bedel
İlâh’a tapıp ‘âbid-i evsân olamazsın

Bul mürşidi kim eyleye ‘aşka seni irşâd
Yoksa ebedî vâsıl-ı Raḥmân olamazsın

Gel **Şems** ile ‘aşk ehli olup seyr-i sülûk et
Bî-‘aşk u sülûk ‘ârif-i seccân olamazsın

Hâl-ehl[i] olan ‘aşk ile merdân-ı Hüdâ’dır
Sen kâl ile hem hâlet-i merdân olamazsın

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün
Muḥammes

Şaḫın zann etme aḥvâl-i tarîkat ḥülyâdandır
Ya taşvîrât-ı ‘aql u yâ ḥayâlât-ı fü’âdandır
Ne ‘unşûrdan ne mirât-ı tabâğ-ı rû-nümâdandır

Turkish Studies

Ne ‘ilm-i sâbık-ı ta‘lîm-i erbâb-ı nehâdandır
Mücerred hâl ü vehbiyyeh tecellî-i Hüdâ’dandır

Dil-i ehl-i tarîkat şâf olur reng-i küdüretten
Müvâfıkdır rızâ-yı Hakk’a ef‘âl-i ‘ibâdetden
Olup ser-mest-i hayret teşne-i câm-ı muhâbbetden
Ma‘ârif bilmez ancak intikâl-i zevk-ı hâletden
Muhaqqâk feyz ü ‘irfân Muhammed Muştafâ’dandır

Muqalliddir o kim görmez tecelliyât-ı Rahmân’ı
Ma‘ârifden bulur mec‘üle bir ahvâl-i nefsanî
Kemân eyler anı za‘mında hâl-i vecd-i rûhânî
Şanır rû‘yâ-yı¹² şâdıq şanki Uşfân-ı Perîşânî
*Ki taşvîr-i şeytân mürid-i pür-haţâdandır*¹³

Aña derler ki hâl-i şâdıka bî-‘ilm [ü] bî-taşvîr
Ede ehl-i sülûkuñ hâlini bî-vâsıt-ı nefir
Ki ya‘nî zîkr ü ta‘atle cihâd-ı nefis ü feyz-i pîr
Edip berç-ı tecellâ ile mihr ü meh gibi tenvîr
Ki ol envâr-ı mişkât-ı habîb-i kibriyâdandır

Eyâ nâ-kâm olan bîmâr diller künc-i firkatde
Cemâl-i şâhid-i maşşûda hasretidir ahiretde
Cemâl-i yâri isterseñ temâşâ bezm-i vuşlatda
Dilerseñ bî-sır u belâ mekân-ı seyr-i vaḥdetde
Anıñ şehrahı ğaybü’l-ğayb-ı aqşâ-yı fenâdandır

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Hü

Bîhamdi ‘illâh derim Allâh alıp ‘aqlımı fikr’ullâh

¹² Terkib-i izâfet olarak kaydedilmemiştir.

¹³ Özgün metinde şu hâliyle kaydedilen dize eksiktir.

Dilimde zātın esmâsı baña üns oldu zıkr 'ullâh

Şalātu 'llâh selâm 'ullâh 'aleyke yâ resûl 'allâh

Bu nevmîdden murâd olan cemâl-i zâta ermekdir
Görinen kendi zâtıdır degildir şanma gayru 'llâh

Şalātu 'llâh selâm 'ullâh 'aleyke yâ resûl 'allâh

Göñül mirâtını şūfî eger eder iseñ şâfî
Açılır saña bir kapı 'ayân olur cemâl 'ullâh

Şalātu 'llâh selâm 'ullâh 'aleyke yâ resûl 'allâh

*Şems neyeleriz bunı bilir ehad kıalmaz fenâ bulur*¹⁴

Bu 'âlem(de) külli maḥvolur hemân bâkî kalır Allâh

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

Selâmet küşesin tıtsam perişân feyz gedâ derler¹⁵

Kemâl-i rütbe kesb etsem 'acep tarzı edâ derler

Otursam 'ârifâne söylesem mîr-i kelâm etsem

Ḳamu ḥalkı uşandırdı yalancı dâ'imâ derler

Zer ü sîm derdine düşsem diyeler ehl-i dünyâdır

Bu dervîş olmamış ḥâlâ işi bād-ı hevâ derler

Faḳîr-i bî-vefâlıkda geçirse 'ömrünü kişi

¹⁴ Tasavvufta her şeyi terk ettikten sonra terki dahi terk etme algısı.

¹⁵ İlgili şiir, mecmû'ada nesir dizgisi ile kaydedilmiştir.

Hayırsız başına imdād[ı] yok lāyık-sezā derler

Sezā¹⁶ ‘āleme kendin begendirmek ne mümkündür

Ḥalāyıkdan berī ol ki buna ‘ālem fenā derler

*Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün*¹⁷

Uşandım ta‘ n-ı ‘adādan eder hem-cūy neler derler

Ne dürlü yolda gitsem [de] ‘acep rāha gider derler

Eger ehl-i hevālarla konuşup qahveler içsem

Bulup kendi gibi fāsık aña ikrām eder derler

Varıp bir günc-i vaḥdetde ‘ibādet eylesem dā’im

İşi kārı riyālardır bu bir şūfī ḥımār derler

Eger a‘ lā vü ednāya tevāzu eylesem dā’im

Ḥıyānetdir bunuñ kārı eder bizden ḥazer derler

Şakın gūş eyleme **Ḥamdī** ‘adūnuñ kıl ile kālīñ

Kilābīñ şānıdır elbet kimi görse odur derler

Cihān bākī degil elbet gerekse pādişāh olsun¹⁸

Fenā dünyāda bir ḥaṭṭıñ ḥayāt-ı yādigār olsun

Sā‘ at ikide yazıldı

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

Ġazel

¹⁶ Söz konusu şiir, Tūrâbî’ye âittir. Bkz. Dîvân-ı Tūrâbî, İstanbul 1294, s.36; Altınok, 2006: 73. Şiir, mecmû’aya ezberden kaydedilip, Sezâî’ye atfedilmiş olmalıdır.

¹⁷ Hamdî’nin bu şiiri, Tūrâbî’nin söz konusu gazeline bir nazîre olmalıdır.

¹⁸ Mecmû’ada Hamdî’nin gazelinin devâmında kayıtlı bu beyit, kafîye deġişiminden de ayırt edilebileceġi üzere, başka bir şiire âittir. Ancak bu beyitin bağlam oluşturabileceġi bir şiir, mecmû’ada yer almamaktadır.

Gelmiyor vechiñ hayâli dîde-i hûn-bârıma
Bâ'îş oldı sevdiğim her lahza âh u zârıma

Kûy-ı cânândan haber-dâr etmediñ aşlâ beni
Hâlimi ' arz eyle bâri ey şabâ dil-dârıma

' Âlem-i âb içre ser-mest-i harâb olsam daği
Eylerim cânım fedâ peymâne-i şarşârıma

Na' t-ı ' aczi bir perî-rüyuñ buluñsa şübhesiz
Görse hanımlar şaşardı dem-be-dem ebsârıma

Çâre-cüy olmak ' abeşdir derd-i ' aşka **Vasfiyâ**
Bulamaz Loqmân daği dermân dil-i bî-çârıma

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Bir Yetimin Vâlidesinin Mezârı Üstünde Feryâd-ı Şâ' irânesi

Ey mükerrem vâlidem güş et biraz feryâdımı

' Âlem-i ' uqbâda kılsın rûh-ı pâkin yâdımı

Eylediñ firqatle nâlân sen dil-i nâ-şâdımı

İnciyor tesrîr bir şeb kalb-i ğam müzâdımı

Âh sensiz mâderim ğam-perverim hûn-âverim¹⁹

Aç gözün bak sevgili evlâdiñ efgân eyliyor

Hastedir senden amân ümmîd-i dermân eyliyor

Nâmiñi tezkîr edip ta' dîl-i aHzân eyliyor

Hüzn-i hicrânîñ baña dünyâyı zindân eyliyor

Âh sensiz mâderim ğam-perverim hûn-âverim

¹⁹ Yinelenen bu dize, Nâ' ilî'nin kardeşi için yazmış olduğu mersiyesinin tekrâr eden dizelerini anımsatmaktadır. (Bkz. İpekten, 1990: 131)

Şoñ nefesde bir nazâr ‘aţf eylemişdiñ kim baña
 Mündemicdi anda hoşnûdî-i qalb-i pür-şafâ
 Bâ’iş-i ‘anh ü sa‘âdetdür benimçin ol rızâ
 Sen qalaydıñ kâşki qurbân olaydım ben saña
 Āh sensiz mâderim ğam-perverim hûn-âverim

Qabrini qıldım der-âġuş āh u zār etmekteyim
 Eşk-i mâtem mâcerâyı hep şinâr etmekteyim
 Hüznumü teskîn için şemm-i mezâr etmekteyim
 Āh müştâqım saña merg-i intizâr etmekteyim
 Āh sensiz mâderim ğam-perverim hûn-âverim

Ser-Hâtem Süleymân Şevket 1284 (1867)

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün
 Cihânda ferd-i vâhid yok kederden ğamdan āzâde²⁰
 Ne hikmetdir ki halkıñ her biri bir başqa sevdâda
 Kimisi âteş-i ‘aşq ile sūzan eylemiş göñlin
 Kimisi bir cem‘-i mâla uğraşır bir hām dünyâda²¹

Naşîbi kimseniñ mümkün degildir āhara kısmet
 Nice taqsım olunmuşsa gelir nañnü kassemnâda

Nedir haşyeti böyle muvaqqat bir vücûduñ āh²²
 Beşer kendisini bâkî mi zann eyler bu dünyâda

Ġam ile olma mañzûn zevqıne aldanma fânîdir

²⁰ Bu şiir, mecmû’ada nesir dizgisi ile kaydedilmiştir.

²¹ İlgili vezinle uyumsuzdur.

²² İlgili vezinle uyumsuzdur.

Ki Hâk da' vâ kahr u zevk ile verme şaşkın bâda

Göñül her demde bir şîfât ile me'lûfdur hâlâ

Huşûr etmez meserret []²³ vîcdân-ı nâ-şâda

²⁴ gazetesinden ta' lîm olunmuşdur

*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*²⁵

Büseler va' d eylemişdiñ ' aşık-ı hayrânına

Lebleriñ hattı kefil olmuşdı bu ihsânına

Şanma ' aşık vazgeçer de büseler qalır yanına²⁶

Sen ' inâd et sevdiğim ' aşık kefilin de alır

11'li Hece Ölçüsü (4+4+3)

Gece gündüz hayâlimde fikrimde

Tâ ezelden Bismi 'llâh'ım var benim

Hâk'ın ismi ezberimde dilimde

Tevhîdimde İlla 'llâh'ım var benim

Egri oğ atarlar menzile varmaz

Qalbi pâk olmayan bir yerde tûrmaz

Biñ bir ' aybım görüp yüzini üzmez

Biñ bir evlâ bir Allâh'ım var benim

Geçid olmayınca ' ummân bulamam

Beni kem diyene ben kem söylemem

²³ Metinde bu kısma çoknokta atılmıştır. Anılan bölümde bir sözcük eksik olduğundan dize, ilgili vezinle uyumsuzdur.

²⁴ Cümleden anlaşılacağı üzere özgün hâli verilen ibâre bir gazete adıdır. Sağlıklı bir biçimde okunamayan sözcüğe dört noktayla işaret edilmesi yerine; sözcüğün özgün hâlinin verilmesi uygun görüldü.

²⁵ Mecmû'ada gazeteden öğrenildiği kaydedilen şiir metninin altında mahlassız olarak bulunmaktadır.

²⁶ İlgili vezinle uyumsuzdur.

Erenler sırrını ‘ ayān eylemem
Sır şağlarım Şırru ’llāh’ım var benim

İsmim **Eşrefoğlı** ben bir gedāyım
Kāmil mürşid gerek hāḫ-ı belāyım
El göğüste yüzüm yerededir dā’im
Cümlesine eyvā ’llāh’ım var benim

Ḥū²⁷
Ger nice şāh[āne] buyur
Ḥāne-i tenhā[na] buyur
Sevdiğim amān kerem et
Luṭf eyle cānāne buyur

Ḥāḫ uyur ağıyār uyur
Ey gül-i ra’ nā buyur
Tekye-i ‘ aşka gel ey yār
Eyleyelim āh ile zār
Sensiñ efendim baña çār
Bā ’iş-i şeydā[na] buyur

Zıkr ile maḫşūda eren
Ḥāḫ-ı ḫur’ ān ile yazar
Cānını cānāne veren
‘ Āşık-ı şeydā[na] buyur

Fethī-i nā-çāre yetiş
‘ Āşık-ı bī-çāre yetiş
Ey gözi şehlä[na] buyur
Luṭf eyle cānāne buyur

²⁷ Şiir Küçük Hüseyin Efendi’ye âit olup; ölçü bağlamında tutarsızdır. Bazı bölümleri 7’li ve bazı bölümleri 8’li hece vezinleriyle oluşturulmuştur.

Ḥāne-i tenhā[na] buyur

Ḥū Ḥū

7'li Hece Ölçüsü (4+3)

Uḥuvvet-i Şāh-ı Nakşibend 'Abdu'l-Ḳādir Geylānī²⁸

Mülk-i cihān sulṭānı

'Abdu'l-Ḳādir Geylānī

Ḥāzret-i Ḥaḳḳ yārānı

'Abdu'l-Ḳādir Geylānī

Ṭal' at ile nūr eder

Vāşıl-ı server eder

Cümle ğamdan dūr eder

'Abdu'l-Ḳādir Geylānī

Ġıbṭa eder' aşıkān

Olmaḳ için bendegān

Menba' -dār-ı el-amān

'Abdu'l-Ḳādir Geylānī²⁹

7'li Hece Ölçüsü (4+3)

Üçler durur erkānı

Yedilerdir a' yānı

Ḳırklar olur a' vānı

Pirim Şems 'ü'l-Ḳādirī

'Ārifleriñ āġāhıdır

²⁸ Bu metin, bestelenmiştir. (<http://w3.trnnotaarşivi.com/> ET: 10.01.2013.)

²⁹ İlgili metin mecmû'ada bütünüyle kaydedilmemiştir.

Ve babalarıñ mâhıdır
Velîleriñ şâhıdır
Pîrim Şems 'ü'l-Ğadîrî

‘ Āşık oldum ezelden
Tâ bezm-i lem-yezelden
Meftûn oldum görelden
Pîrim Şems 'ü'l-Ğadîrî

‘ Ālem üzre sâyesi
‘ Arşdan yüce âyesi
‘ Tağdan yüce pâresi
Pîrim Şems 'ü'l-Ğadîrî³⁰

Mecmû’ada verilen metinler dışında; Hacı Bektâşi Velî’nin “Kerâmet başdadur tâcda degildür” sözleriyle akıllarda yer edinen bir şiiri, Yûnus Emre’nin “Tanı kul kendini tanı” dizesi ile başlayan bir şiiri, içerü redifli bir şiiri ve “Lâ İlâhe İllâllâh” tekrârlı bir şiiri, Kuddûsî’nin “Yâ Hazret-i Mevlânâ” tekrârlı bir şiiri, Kâimî’nin “bu gece” redifi ile ma’lûm bir şiiri, Niyâzî-i Mısırî’nin “Cân yine bülbül oldı” dizesi ile başlayan bir şiiri ile dost tekrârlı bir şiiri, Seyyid Nizâmoğlu’nun “Seyyid Nizâmoğlu bile/Haddiyle haşrola bile” dizeleriyle ma’lûm bir şiiri, Aziz Mahmûd Hüdâ’î’nin “Bana Allâh’um gerek/Bana sultânüm gerek tekrârlı bir şiiri ile çoğu taltîf cümleleriyle kurgulanmış ve doğrudan bir meseleden bahsetmeyen beş adet mektûp bulunmaktadır.³¹

SONUÇ

Bu makale ile metinler üzerinden yapılacak tespit ve değerlendirmelerin daha sağlıklı sonuçlar sunacağı düşüncesinden hareketle; Millî Kütüphâne Yazmalar Katoloğu’nda 06 Hk 4041 arşiv numarası ve Mecmû’a-yı Eş’âr isimlendirmesiyle Şeyh Osmân Şemseddîn adına kayıtlı mecmû’a ekseninde ve ilgili mecmû’a metninin sunduğu veriler üzerinden bazı tespit ve değerlendirmelerde bulunuldu. Bu doğrultuda; Şeyh Osmân Şemseddîn’e âit biri kısmen yayımlanmış beş şiir, Tûrâbî’ye âit olup da söz konusu

³⁰ Abdü'l-Kâdir Geylânî’ye övgü olarak yazıldığı gözlemlenen şiir’in kime âit olduğu, eldeki verilerle tâm olarak belirlenemedi.

³¹ Söz konusu şâirlerin dîvânları hazırlanmış olup; ilgili dîvânlar anılan şiir metinlerini içermektedir. Ayrıca gönderimde bulunulan beş mektûp, tâm bir içeriğe sâhip olmadığı gibi edebî bir getiri sağlayacak metinler de değildir. Bu bahisle söz konusu metinlerin çevriyazısının paylaşılması gereksiz görüldü.

mecmû'ada Sezâî'ye atfedilen bir şiir ve ilgili şiire nazîre oluşturan Hamdî'ye âit bir gazel, Süleymân Şevket'çe yazılan bir mersiye, Serezli Vasfî'ye âit yayımlanmamış bir gazel, Eşrefoğlu Rûmî'nin yayımlanan Dîvânî'nda bulunmayan bir koşma, Mevlânâ Küçük Hüseyin Efendi'ye âit bir şiir, bir gazeteden alıntılanarak mecmû'aya kaydedilen bir gazel ile mahlassız bazı beyitler ve şâiri eldeki verilerle belirlemeyen birtakım eş'âr ilgilerinin dikkatine sunulmuştur. Bu anlamda söz konusu mecmû'anın ağırlıklı olarak ehl-i tarikat şâir/yazarların ya da en azından ilgili niteliği yansıtan ediplere ünsiyeti olan kişilerin eserlerini içerdiği, bazı durumlarda müstensih tasarrufuna bağlı olarak, anılan ilişkinin dışında bulunan müelliflerin de metinlerine yer verdiği gözlemlenmiştir. Son olarak; söz konusu mecmû'anın topoğrafyasını bir tablo ile çıkarmak, ilgililerin mevcût mecmû'ayı kolaylıkla tanımlayabilmeleri adına, yerinde bir tavır olacaktır:

Şâir/Yazar Adı	Metin Adedi	Metnin Nev'i	Nazım Biçimi	Nazım Birimi	Beyit /Bent/ Dörtlük Adedi	Nazım Ölçüsü	Ölçünün Adı	Metnin Edebî Tür/Tarzı
Şeyh Osman Şems'eddîn	5	Şiir	1 Müsebbâ	Bent	9	Aruz	4 Mefâ'ilün	Hasbihâl/Söyleşi
			2 Kasîde	Beyit	31/31	Aruz	3 Fe'ilâtün 1 Fe'ilün /Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün	Nasihatnâme /Öğüt
			1 Muhammes	Bent	5	Aruz	4 Mefâ'ilün	Hasbihâl /Söyleşi- Nasihatnâme /Öğüt
			1 Gazel	Beyit	4	Aruz	4 Mefâ'ilün	Hasbihâl /Söyleşi- Nasihatnâme /Öğüt
Vasfî	1	Şiir	Gazel	Beyit	5	Aruz	3 Fâ'ilâtün 1 Fâ'ilün	Âşıkâne /Rindâne
Hamdî	1	Şiir/Nazîre	Gazel	Beyit	5	Aruz	4 Mefâ'ilün	Hasbihâl /Söyleşi- Hicviye /Eleştiri
Türâbî	1	Şiir/Öncül Metin	Gazel	Beyit	5	Aruz	4 Mefâ'ilün	Hasbihâl /Söyleşi- Hicviye /Eleştiri
Eşrefoğlu Rûmî	1	Şiir	Koşma	Dörtlük	4	Hece	11'li (4+4+3)	Hasbihâl /Söyleşi
Süleymân Şevket	1	Şiir	Muhammes	Bent	4	Aruz	3 Fâ'ilâtün 1 Fâ'ilün	Mersiye /Firkatnâme

Turkish Studies

Kuddûs î	1	Şiir	Koşma	Dörtlük	7	Hece	7'li (4+3)	Methiye/Övgü
Mevlânâ Küçük Hüseyin Efendi	1	Şiir	Koşma	Dörtlük	4	Hece	7/8	İstimdâdnâme/Yakarı
Hacı Bektâş-ı Velî	1	Şiir	Koşma	Dörtlük	2	Hece	11'li (6+5)	Nasîhatnâme/Öğüt
Yûnus Emre	3	Şiir	Koşma	Dörtlük	5-3-4	Hece	8-11-11	Hasbihâl/Söyleşi-İlâhî/Ezgi
Seyyîd Nizâmoglu	1	Şiir	Koşma	Dörtlük	7	Hece	8'li (4+4)	Hasbihâl/Söyleşi
Kâimi	1	Şiir	Koşma	Dörtlük	4	Hece	11'li (4+4+3)	Münâcat/Yakarı
Niyâzî-i Mısırî	2	Şiir	Koşma	Dörtlük	5/14	Hece	7'li (4+3) 7'li	Hasbihâl/Söyleşi
Azîz Mahmûd Hüdâî	1	Şiir	Muhammes	Bent	5	Hece	7'li	Hasbihâl/Söyleşi
	1	Şiir	Gazel	Beyit	6	Aruz	4 Mefâ'ilün	Hasbihâl/Söyleşi-Hicviye/Eleştiri
Mahlasız	2	Şiir	-	Beyit/Bent	1	Aruz	4 Mefâ'ilün/ 3 Fâ'ilâtün	Hasbihâl/Söyleşi-Âşıkâne
Şevkî Bey	1	Düzyazı (Mektup)	-	-	-	-	-	Sâde Nesir-Medednâme/Yakarı
İsimsiz	4	Düzyazı (Mektup)	-	-	-	-	-	Sâde Nesir-İltifâtnâme/Övgü

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/1 Winter 2013

KAYNAKÇA

- ALTINOK Baki Yaşa, (2006). **Türâbî Dîvânı ve Yanbolulu Ali Türâbî Baba**, İstanbul: Horasan Yay.
- BURSALI MEHMED TÂHİR, (2009). **Osmânî Müellifleri I-III**, (Haz. Cemâl Kurnaz ve Mustafa Tatçı), Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- ELMALI Hüseyin, (2002). "El-Keşkül", **Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.25, s.324-325.
- FATİN DAVUD, (1271). **Hâtîmetü'l-Eş'âr**, İstanbul.
- GIYNAŞ Kâmil Ali, (2011). "Şiir Mecmû'aları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası", **Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, S. 25, s. 245-260.
- GÜNEŞ, Mustafa (2006). **İznikli Eşrefoğlu Rûmî'nin Hayâtı-Eserleri ve Dîvânı**, İstanbul: Sahhaflar Kitap Sarayı.
- İSEN Mustafa, (1980). **Sehî Bey-Heşt Behişt**, İstanbul: Tercümân 1001 Temel Eser.
- KARASOY Yakup, (2008). "Vasfî'nin Bilinmeyen Bir Mersiyesi", **Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, S.24, s. 1-6.
- KUDDÛSÎ, (2000). **Kuddûsî Dîvânı**, (Haz. Ahmet Doğan), Ankara: Akçağ Yayınları.
- KÜRKÇÜOĞLU Kemâl Edip, (1996). **Osmân Şems Efendi Dîvân'ından Seçmeler**, İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.
- LATÎFÎ, (2000). **Tezkîretü'ş-Şu'ârâ ve Tabsîratü'n-Nüzamâ**, (Haz. Rıdvân Canım), Ankara: AKM Yayınları.
- NÂ'İLÎ, (1990). **Nâ'ilî Dîvânı**, (Haz. Halûk İpekten), Ankara: Akçağ Yayınları.
- ONAY Ahmet Talât, (2000). **Eski Türk Edebiyatında Mazmûnlar ve İzahı**, Ankara: Akçağ Yayınları.
- OSMÂNZÂDE HÜSEYİN VASSÂF, (2006). **Sefîne-i Evliyâ I-V**, (Haz. Mehmet Akkuş, Ali Yılmaz), İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- ÖZGÜL Kayahan M., (2012). **XIX. Asrın Özel Bir Mahfeli Olarak Encümen-i Şu'ârâ**, Ankara: Kurgan Edebiyat Yayınları.
- ÖZKAN Abdullâh, (2003). **Başlangıçtan Cumhûriyete Türk Şiiri Antolojisi I-V**, İstanbul: Boyut Yayın Grubu.
- SERTOĞLU Murat, (1969). **Bektaşilik Nedir?**, İstanbul: Başak Yayınları.
- Şeyh Osmân Şemseddîn, **Mecmû'a-yı Eş'âr**, Millî Kütüphâne, Türkçe Yazmalar Bölümü, No: 06 Hk 4041.
- ŞİMŞEK Selâmî, (2004). "Bir Gönül Tekkesi Şeyhi Seyyid Osmân Nûreddîn Şems ve Mersiye-i Cenâb-ı Seyyidü'ş-Şühedâsı", **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, S. 26, s. 119-148.

ŞİMŞEK Selâmî, (2009). “Osmân Şems Efendi’nin Âdâbü’l-Mürîd Fî Sohbeti’l-Murâd Adlı Mesnevîsinin Tahlîli”, **Turkish Studies**, Volume: 4/7, s. 538-592.

TUMAN Mehmet Nâil, (2001). **Tuhfe-i Nâili I-II**, (Haz. Cemâl Kurnaz ve Mustafa Tatçı), Ankara: Bizim Büro Yayınları.

TÜRÂBÎ, **Dîvân-ı Tûrâbî**, İstanbul, 1294.

UZUN Mustafa, (2003). “Mecmû’a”, **Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.28, s. 265-268.

VASFÎ, (1980). **Vasfî Dîvânı (Tenkitli Basım)**, (Haz. Mehmet Çavuşoğlu), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

YÖNTEM Ali Cânib, (1927). “Edebiyat Tedkiklerinde Mecmû’aların Rolü”, **Hayat**, S. 45, s. 363-364.

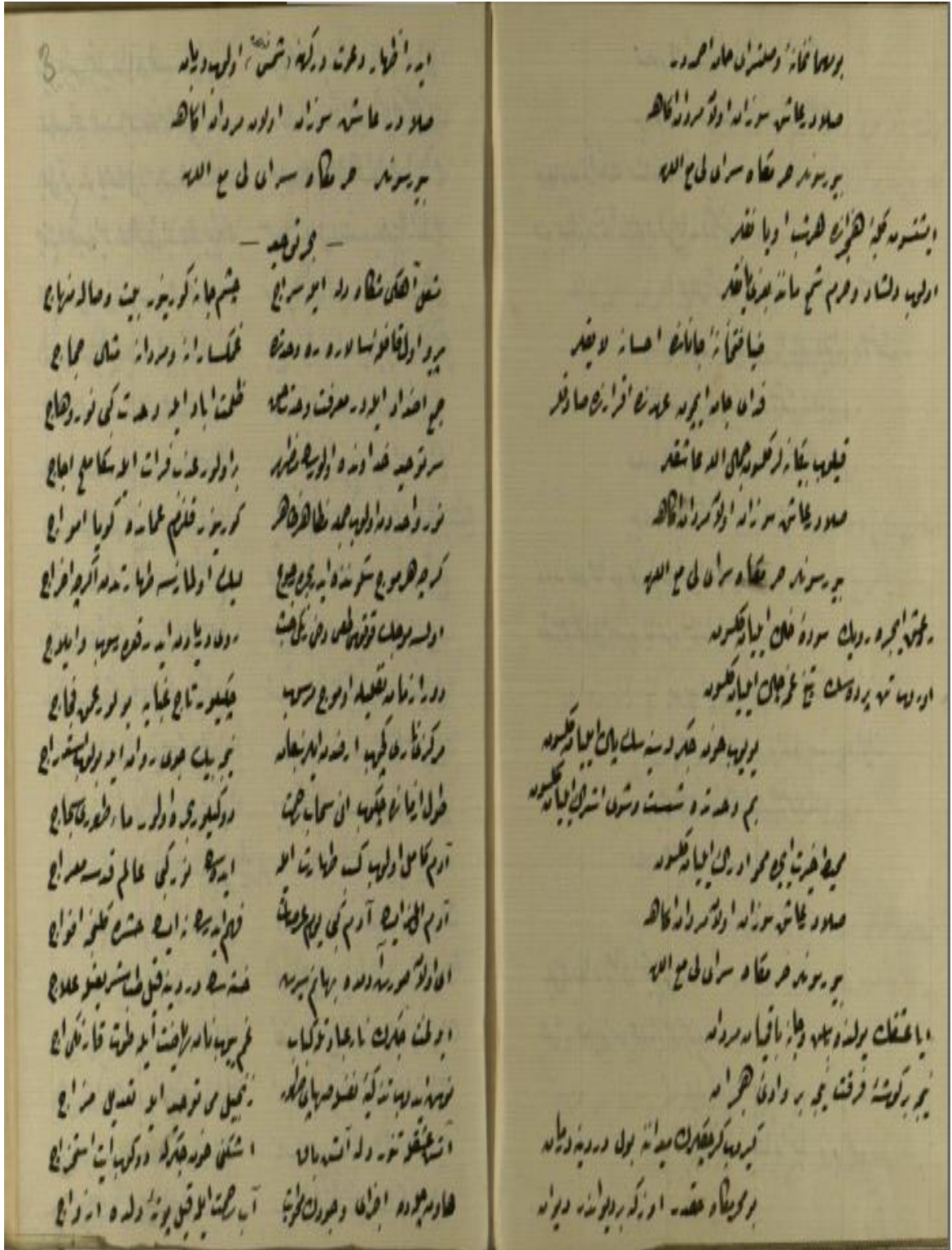
Diğer Kaynaklar

TRTNOTA Arşivi, TRT, [http:// www.trtnotaarşivi. com](http://www.trtnotaarşivi.com), (ET: 10.01.2013).

ŞEVKÎ BEY-Vikipedi, Wikipedia, [http:// www.wikipedia. org. tr](http://www.wikipedia.org.tr), (ET: 10.01.2013).

ALTUNTAŞ İsmail Hakkı, Mevlânâ Küçük Hüseyin Efendi, [http:// www.ismailhakkialtuntaş.com/ web/mevlana küçük hüseyin efendi](http://www.ismailhakkialtuntaş.com/web/mevlana_kucuk_huseyin_efendi), (ET: 10.01.2013).

Ek (Orijinal Metinden Örnek Bir Varak)

Turkish Studies